

KS § 314

D.nr. KS/2020:672-034

Motion från Catharina De Geer (KD) och Pia Steensland (KD) om insatser för att förebygga och bryta ofrivillig ensamhet hos äldre

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. motionen från Catharina De Geer (KD) och Pia Steensland (KD) om insatser för att förebygga och bryta ofrivillig ensamhet hos äldre inte föranleder någon åtgärd eftersom kommande utvecklingsprogram för äldreomsorg tar upp de i motionen berörda områden.

Yrkanden

Catharina De Geer (KD) yrkar bifall till motionen.

Anders Härnbro (S) yrkar bifall till liggande förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer bifall till motionen mot bifall till liggande förslag och finner att kommunstyrelsen bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Till kommunfullmäktiges sammanträde 2020-12-14 har det inkommit en motion från Catharina De Geer (KD) och Pia Steensland (KD) om insatser för att förebygga och bryta ofrivillig ensamhet hos äldre, dnr KS/2020:672-034.

Motionen föreslår att utreda förutsättningarna för att genomföra ett pilotprojekt med sociala lotsar i samverkan med det civila samhället samt att utreda förutsättningarna för att genomföra ett pilotprojekt med uppsökande äldresamtal till kommunens medborgare över 80 år.

Bakgrund

Motionen påtalar att statistik och forskning visar att äldre drabbas hårt av ofrivillig ensamhet, samt att depression och psykisk ohälsa bland äldre ökar som en konsekvens av denna ensamhet. Motionen tar upp vikten av att upptäcka isolering och fånga upp människor som behöver ett socialt nätverk innan de upplever några av de hälsorisker som ensamheten bär med sig.

Motionen föreslår ett pilotprojekt med så kallade "sociala lotsar", dessa sociala lotsar är frivilliga som i sitt arbete naturligt möter människor, och kan uppmärksamma individer och förmedla kontakt och stöd i första hand via civilsamhällets organisationer men även ha möjlighet att ta kontakt med kommunen eller vården.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Motionen föreslår ytterligare ett sätt att upptäcka och motverka ofrivillig ensamhet genom att kommuner ska erbjuda äldre ett samtal om livssituationen och om vad kommunen och det civila samhället kan erbjuda i form av sociala aktiviteter. Motionen förslår att samtliga äldre över 80 år som inte har hemtjänst eller bor på anpassat boende ska erbjudas denna typ av "äldresamtal". Samtalen kan bidra till att skapa trygghet och bryta ensamhet för den äldre, något som i sig kan höja livskvaliteten och skjuta upp behovet av andra mer omfattande omvårdnadsinsatser. Motionen lyfter även att Socialstyrelsen påvisat att det finns behov av att utveckla rutiner för att upptäcka missbruk av alkohol bland äldre. Även här kan äldresamtalen spela en viktig roll.

Befintligt arbete

Under 2021 utformas ett utvecklingsprogram för äldreomsorg i Strängnäs kommun (Dnr SN/2020:619–790) som ska sträcka sig fram till år 2027. Med detta kommande utvecklingsprogram som stöd skapar nämnder och bolag tillsammans en äldreomsorg i framkant för alla invånare i Strängnäs.

Utvecklingsprogrammet är ett övergripande politiskt styrdokument. Programmet ska användas för att vidareutveckla äldreomsorgen, i samverkan mellan olika nämnder och berörda verksamheter. Uppföljning av åtgärder och aktiviteter kopplade till programmet ska integreras i kommunens styrmodell.

Utvecklingsprogrammet är nu ute på remissrunda och väntas antas av kommunfullmäktige 2021-12-13.

Utvecklingsprogrammet belyser bland annat de delar som nämns som bakgrund i motionen, det vill säga att det finns ett fortsatt stort behov att bryta isolering och socialt utanförskap hos äldre. Utvecklingsprogrammet tar bland annat upp mötesplatser, att samhällets utbud kommer att vara viktigt framöver samt att det finns behov att utreda och planera träffpunkter och mötesplatser i samverkan mellan olika kontor, i syfte att öka äldres möjlighet till fysisk aktivitet, delaktighet och socialt sammanhang.

Programmet påtalar att äldreomsorgen måste utvecklas än mer mot att kunna erbjuda förebyggande åtgärder och insatser som minskar risker för att psykisk ohälsa och att andra sjukdomar uppstår. Även risken med ökad alkoholkonsumtion hos äldre nämns. Frivilliginsatser som ett viktigt komplement för ökad social samvaro och aktiviteter utöver vad kommunen kan erbjuda idag lyfts i utvecklingsprogrammet och att de öppna insatserna och andra samhällstjänster kommer att bli ett allt viktigare komplement till de behovsprövade insatserna i framtiden.

Med anledning av ovan föreslår socialnämnden att kommunfullmäktige beslutar att motionen lämnas utan åtgärd då de i motionen berörda områdena kring att förebygga och bryta äldres ofrivilliga ensamhet och att nå ut till äldre för att informera och arbeta proaktivt att finns med i det kommande

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

utvecklingsprogrammet för äldreomsorg (Dnr SN/2020:619–790) som väntas antas av kommunfullmäktige 2021-12-13.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte ha några negativa konsekvenser för barn och unga.

Uppföljning

Ingen uppföljning krävs.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, SN § 155 2021-10-27, Motion från Catharina De Geer (KD) och Pia Steensland (KD) om insatser för att förebygga och bryta ofrivillig ensamhet hos äldre

Motion från Catharina De Geer (KD) och Pia Steensland (KD) om insatser för att förebygga och bryta ofrivillig ensamhet hos äldre, 2020-12-13

KF § 362, 2020-12-14, Nyinkomna motioner och interpellationer

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Motionärerna

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

SN § 155

SN/2020:777 - 034

Motion från Catharina De Geer (KD) och Pia Steensland (KD) om insatser för att förebygga och bryta ofrivillig ensamhet hos äldre

Beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. motionen från Catharina De Geer (KD) och Pia Steensland (KD) om insatser för att förebygga och bryta ofrivillig ensamhet hos äldre inte föranleder någon åtgärd eftersom kommande utvecklingsprogram för äldreomsorg tar upp de i motionen berörda områden.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det bara finns ett förslag till beslut och att detta blir nämndens beslut.

Beskrivning av ärendet

Till kommunfullmäktiges sammanträde 2020-12-14 har det inkommit en motion från Catharina De Geer (KD) och Pia Steensland (KD) om insatser för att förebygga och bryta ofrivillig ensamhet hos äldre, dnr KS/2020:672-034.

Motionen föreslår att utreda förutsättningarna för att genomföra ett pilotprojekt med sociala lotsar i samverkan med det civila samhället samt att utreda förutsättningarna för att genomföra ett pilotprojekt med uppsökande äldresamtal till kommunens medborgare över 80 år.

Bakgrund

Motionen påtalar att statistik och forskning visar att äldre drabbas hårt av ofrivillig ensamhet, samt att depression och psykisk ohälsa bland äldre ökar som en konsekvens av denna ensamhet. Motionen tar upp vikten av att upptäcka isolering och fånga upp människor som behöver ett socialt nätverk innan de upplever några av de hälsorisker som ensamheten bär med sig.

Motionen föreslår ett pilotprojekt med så kallade "sociala lotsar", dessa sociala lotsar är frivilliga som i sitt arbete naturligt möter människor, och kan uppmärksamma individer och förmedla kontakt och stöd i första hand via civilsamhällets organisationer men även ha möjlighet att ta kontakt med kommunen eller vården.

Motionen föreslår ytterligare ett sätt att upptäcka och motverka ofrivillig ensamhet genom att kommuner ska erbjuda äldre ett samtal om livssituationen och om vad kommunen och det civila samhället kan erbjuda i form av sociala aktiviteter. Motionen förslår att samtliga äldre över 80 år som inte har hemtjänst eller bor på anpassat boende ska erbjudas denna typ av "äldresamtal". Samtalen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

kan bidra till att skapa trygghet och bryta ensamhet för den äldre, något som i sig kan höja livskvaliteten och skjuta upp behovet av andra mer omfattande omvårdnadsinsatser. Motionen lyfter även att Socialstyrelsen påvisat att det finns behov av att utveckla rutiner för att upptäcka missbruk av alkohol bland äldre. Även här kan äldresamtalen spela en viktig roll.

Befintligt arbete

Under 2021 utformas ett utvecklingsprogram för äldreomsorg i Strängnäs kommun (Dnr SN/2020:619–790) som ska sträcka sig fram till år 2027. Med detta kommande utvecklingsprogram som stöd skapar nämnder och bolag tillsammans en äldreomsorg i framkant för alla invånare i Strängnäs.

Utvecklingsprogrammet är ett övergripande politiskt styrdokument. Programmet ska användas för att vidareutveckla äldreomsorgen, i samverkan mellan olika nämnder och berörda verksamheter. Uppföljning av åtgärder och aktiviteter kopplade till programmet ska integreras i kommunens styrmodell. Utvecklingsprogrammet är nu ute på remissrunda och väntas antas av kommunfullmäktige 2021-12-13.

Utvecklingsprogrammet belyser bland annat de delar som nämns som bakgrund i motionen, det vill säga att det finns ett fortsatt stort behov att bryta isolering och socialt utanförskap hos äldre. Utvecklingsprogrammet tar bland annat upp mötesplatser, att samhällets utbud kommer att vara viktigt framöver samt att det finns behov att utreda och planera träffpunkter och mötesplatser i samverkan mellan olika kontor, i syfte att öka äldres möjlighet till fysisk aktivitet, delaktighet och socialt sammanhang.

Programmet påtalar att äldreomsorgen måste utvecklas än mer mot att kunna erbjuda förebyggande åtgärder och insatser som minskar risker för att psykisk ohälsa och att andra sjukdomar uppstår. Även risken med ökad alkoholkonsumtion hos äldre nämns. Frivilliginsatser som ett viktigt komplement för ökad social samvaro och aktiviteter utöver vad kommunen kan erbjuda idag lyfts i utvecklingsprogrammet och att de öppna insatserna och andra samhällstjänster kommer att bli ett allt viktigare komplement till de behovsprövade insatserna i framtiden.

Med anledning av ovan föreslår socialnämnden att kommunfullmäktige beslutar att motionen lämnas utan åtgärd då de i motionen berörda områdena kring att förebygga och bryta äldres ofrivilliga ensamhet och att nå ut till äldre för att informera och arbeta proaktivt finns med i det kommande utvecklingsprogrammet för äldreomsorg (Dnr SN/2020:619–790) som väntas antas av kommunfullmäktige 2021-12-13.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Barnkonsekvenser

Förslaget bedöms inte ha några negativa konsekvenser för barn och unga.

Uppföljning

Ingen uppföljning krävs.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, Motion från Catharina De Geer (KD) och Pia Steensland (KD) om insatser för att förebygga och bryta ofrivillig ensamhet hos äldre, 2021-09-10 KF § 362, 2020-12-14, Nyinkomna motioner och interpellationer.

Motion från Catharina De Geer (KD) och Pia Steensland (KD) om insatser för att förebygga och bryta ofrivillig ensamhet hos äldre.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

INSATSER FÖR ATT FÖREBYGGA OCH BRYTA OFRIVILLIG ENSAMHET HOS ÄLDRE

Statistik och forskning visar att de äldsta drabbas mycket hårt av ofrivillig ensamhet. Depression och psykisk ohälsa bland äldre ökar som en konsekvens av denna ensamhet. I grunden handlar lösningen på problemet med ofrivillig ensamhet om att vi alla tar ansvar i vår vardag. Men ensamheten kan också vara svår att upptäcka. Att lida av ofrivillig ensamhet kan vara stigmatiserande och den ensamme kan finna det svårt att själv bryta ensamheten. Det är viktigt att upptäcka den här typen av isolering och fånga upp människor som behöver ett socialt nätverk innan de upplever några av de hälsorisker som ensamheten bär med sig.

Det finns goda exempel från t ex Storbritannien med så kallade "sociala lotsar" för att förebygga och bryta den ofrivilliga ensamheten. Dessa sociala lotsar är ett antal frivilliga som i sitt arbete naturligt träffar folk, t ex kaféägare, frisörer, butiksägare eller personal på bibliotek som är uppmärksamma på om de träffar personer i behov av sociala kontakter och då aktivt frågar om de vill ha stöd på något sätt. I Storbritannien har dessa frivilliga sedan kontaktpersoner inom vården som fått särskild utbildning i att kunna hjälpa de som vill ha stöd.

Vi kristdemokrater anser att det vore värdefullt att genomföra ett pilotprojekt med sociala lotsar i Strängnäs kommun. I första hand bör de frivilliga som möter personer i sitt arbete kunna hänvisa till civilsamhällets organisationer, som kan erbjuda en mängd olika aktiviteter och stödfunktioner för den som vill skaffa sig sociala relationer. Men de bör även ha möjlighet att ta kontakt med kommunen eller vården.

Ett annat sätt att upptäcka och motverka ofrivillig ensamhet är att kommuner erbjuder äldre ett samtal om livssituationen och det som kommunen och det civila samhället kan erbjuda i form av sociala aktiviteter. Det är något som prövats i Danmark men också i vissa kommuner i Sverige. Kristdemokraterna anser att samtliga äldre över 80 år som inte har hemtjänst eller bor på anpassat boende ska erbjudas denna typ av "äldresamtal". Äldresamtalen kan utformas på olika sätt men bör ge en möjlighet för hemsjukvården att upptäcka medicinska behov i tid – så att allvarigare hälsotillstånd kan undvikas. Samtalen kan dessutom – och inte minst – bidra till att skapa trygghet och bryta ensamhet för den äldre, något som i sig kan höja livskvaliteten och skjuta upp behovet av andra mer omfattande omvårdnadsinsatser. Socialstyrelsen har påvisat att det finns behov av att utveckla rutiner för att upptäcka missbruk av alkohol bland äldre då andelen personer över 65 år som har alkoholproblematik ökar i förhållande till yngre åldersgrupper. Även här kan äldresamtalen spela en viktig roll.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi att Kommunfullmäktige beslutar:

- Att utreda förutsättningarna för att genomföra ett pilotprojekt med sociala lotsar i samverkan med det civila samhället
- Att utreda förutsättningarna för att genomföra ett pilotprojekt med uppsökande äldresamtal till kommunens medborgare över 80 år.

För Kristdemokraterna i Strängnäs kommun

Catharina De Geer

Pia Steensland